

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

 О. Б. Жильцов
20 15 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА КОМПЕТЕНТІСНО ЗОРІЄНТОВАНА
УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА

Спеціальність
8.18010021 Педагогіка вищої школи

Гуманітарний інститут

2015 – 2016

Структура програми типова. І одиниці відповідають робочому навчальному плану.
Заступник директора Гуманітарного інституту з навчальної роботи

 Єременко О. В.

Робоча програма “Сучасна компетентнісно зорієнтована університетська освіта” для студентів галузі знань 1801 – Специфічні категорії, спеціальності 8.18010021 – Педагогіка вищої школи, 2015 рік – 24 с.

Укладач:

Желанова Вікторія В'ячеславівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки
Протокол від “05” серпня 2015 року № 1.

Завідувач кафедри Хоружа Л.Л.

 (Хоружа Л.Л.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ ” 20__ року

Схвалено Вченою радою Гуманітарного інституту за галуззю знань 1801
Специфічні категорії, Спеціальності 8.18010021 Педагогіка вищої школи.

Протокол від. “29” вересня 2015 року
“29” вересня 2015 року Вчений секретар Т.Л. Видайчук
(підпис) (прізвище та ініціали)

© КУБГ, 2015 рік
© _____, 2015 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
III. Зміст програми	
<i>Змістовий модуль I. Законодавство у сфері вищої освіти</i>	8
<i>Змістовий модуль II. Тенденції розвитку вищої освіти</i>	9
<i>Змістовий модуль III. Адаптація викладачів вищої школи до професійної діяльності</i>	9
IV. Навчально-методична карта навчальної дисципліни	11
V. Плани семінарських занять	12
VI. Завдання для самостійної роботи	15
Карта самостійної роботи магістранта	16
VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)	17
VIII. Система поточного та підсумкового контролю	19
IX. Методи навчання	21
X. Методичне забезпечення курсу	21
XI. Питання до екзамену.	21
XII. Рекомендована література	
Основна	22
Додаткова	23

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Сучасна компетентнісно зорієнтована університетська освіта» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою теорії та історії педагогіки на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану для всіх спеціальностей денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Дисципліна «Сучасна компетентнісно зорієнтована університетська освіта» є інтеграцією трьох змістовних модулів, а саме: 1. Законодавство у сфері вищої освіти. 2. Тенденції розвитку вищої освіти. 3. Адаптація викладачів вищої школи до професійної діяльності. Відповідно предметом розгляду навчальної дисципліни є нормативні база сучасної вищої освіти, стратегія її розвитку, а також процес адаптації викладача вищої школи до професійної діяльності.

Мета курсу – формувати професійну компетентність майбутнього педагога у засіб аналізу нормативно-правової бази вищої освіти та з'ясування стратегії її розвитку, формування механізмів адаптації до майбутньої професійної діяльності.

Завдання курсу: формувати загальні та фахові компетентності майбутнього фахівця, а саме:

- **світоглядну компетентність:** цілісне уявлення про майбутню професію: здатність до соціальної, професійної, науково-дослідної діяльності; спроможність працювати в колективі з урахуванням різних світоглядних позицій;
- **громадянську компетентність:** навички управління власною громадянською позицією; здатність брати на себе громадянську відповідальність;
- **комунікативну компетентність:** прагнення до вияву та розвитку комунікативних здібностей; позитивна внутрішня мотивація до міжособистісної комунікації; знання соціопсихологічних основ комунікативної взаємодії; уміння використовувати сучасні засоби зв'язку для здійснення комунікації; уміння гармонізувати комунікативну взаємодію, ініціювати сприятливий морально-етичний клімат;
- **інформаційну компетентність:** критичне ставлення до отриманої інформації; уміння упорядковувати, аналізувати, систематизувати, структурувати інформаційні обсяги; усвідомлення цінності суб'єктної позиції в інформаційному просторі;
- **самоосвітню компетентність:** рефлексивні вміння; навички самостійного прийняття відповідальних рішень щодо самовдосконалення; індивідуально-психологічна готовність самостійно розвивати знання і їх розуміння в обраній сфері професійної діяльності; здатність адаптувати практичні результати самоосвітньої діяльності до специфічних освітніх контекстів; здатність до рефлексії цінностей;
- **методологічну компетентність:** знання про рівні сучасної методології, філософські ідеї, парадигми, наукові підходи, принципи, логіку дослідження, науковий пошук в освіті, концептуальні основи методології науково-дослідної діяльності, технологічні механізми здійснення наукового дослідження; дослідницькі вміння;
- **психолого-педагогічну компетентність:** здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; знання і розуміння предметної області та специфічних особливостей професії;

- **методичну компетентність:** здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність планувати, управляти часом у професійній діяльності; здатність до підготовки та проведення на високому методологічному, дидактичному та методичному рівнях різних видів навчальних занять;
- **творчу компетентність:** здатність генерувати нові ідеї; здатність розвивати нові уміння, технології, дидактичний інструментарій, практичний досвід та/або відповідні дидактичні матеріали;
- **предметну компетентність:** загальні знання про компетенції та компетентності, компетентнісний підхід; здатність до реалізації виховних функцій у процесі групової, індивідуальної роботи зі студентами;
- **комунікативну компетентність:** здатність до комунікативної взаємодії у професійно-педагогічній діяльності; здатність ефективно висвітлювати, поширювати та передавати результати наукових досліджень та інновацій колегам;
- **інструментальну компетентність:** здатність до впровадження дидактичних механізмів реалізації компетентнісного підходу в освітньому просторі вищої школи;
- **операційну компетентність:** здатність до створення продуктів навчального та навчально-методичного спрямування; здатність адаптувати практику до специфічних освітніх контекстів;
- **рефлексивну компетентність:** здатність до рефлексії цінностей, що є визначальними та відповідними освітній діяльності; здатність включатися до критичного діалогу, керувати та обґрунтовувати комплексні соціальні процеси у межах своїх професійних домінант;
- сформованість критичної компетентності.

Зміст дисципліни *«Сучасна компетентнісно зорієнтована університетська освіта»* сприяє належному науково-методичному рівню підготовки та оформленню обов'язкової кваліфікаційної роботи на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» з академічною кваліфікацією «Магістр педагогіки вищої школи» і професійною кваліфікацією «231 Викладач університетів та вищих навчальних закладів».

Для вивчення курсу *«Сучасна компетентнісно зорієнтована університетська освіта»* відводиться 120 годин (4 кредити): лекційні заняття – 16 годин, семінарські – 16 годин, самостійна робота студентів – 80 годин., модульний контроль – 8 годин.

Вивчення магістрами навчальної дисципліни *«Сучасна компетентнісно зорієнтована університетська освіта»* завершується складанням заліку.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом розгляду навчальної дисципліни є сучасний стан та перспективи вдосконалення викладання фахових дисциплін у вищих навчальних закладах.

Дисципліна	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>4 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>3 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>120 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>4 години</i></p>	<p>Галузь знань 1801 Специфічні категорії</p> <p>Шифр та назва спеціальності: <i>8.18010021 Педагогіка вищої школи</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>магістр</i></p>	<p>Нормативна Рік підготовки: 5</p> <p>Семестр: 9</p> <p>Аудиторні заняття: <i>32 год.</i></p> <p>Лекції (теоретична підготовка): <i>16 год.</i></p> <p>Семінарські заняття: <i>16 год.</i></p> <p>Самостійна робота: 80 год.</p> <p>Модульний контроль: 8 год.</p> <p>Вид контролю: ПМК (залік).</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторні	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль І Законодавство у сфері вищої освіти							
1	Аналіз нормативних документів розвитку вищої освіти в Україні.	30	8	4	4	20	2
2.	Болонський процес та інтеграція вищої освіти країн Європи (за Болонською декларацією)	16	4	2	2	10	2
3	Вища освіта в Україні у європейському вимірі.	14	4	2	2	10	
Разом		60	16	8	8	40	4
Змістовий модуль ІІ Тенденції розвитку вищої освіти							
4.	Провідні тенденції розвитку освіти й науки в Україні.	14	4	2	2	10	
5.	Впровадження компетентнісно зорієнтованої вищої освіти в Україні	16	4	2	2	10	2
	Разом	30	8	4	4	20	2
Змістовий модуль ІІІ Адаптація викладачів вищої школи до професійної діяльності							
6.	Теоретичні основи адаптації викладачів вищої школи до професійної діяльності.	14	4	2	2	10	
7.	Практичні аспекти професійної адаптації викладача вищої школи	16	4	2	2	10	2
Разом		30	8	4	4	20	2
Разом за навчальним планом		120	32	16	16	80	8

III. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ТЕМА 1. Аналіз нормативних документів розвитку вищої освіти в Україні (4 год).

Закон України "Про вищу освіту". Загальні положення. Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти. Управління у сфері вищої освіти. Забезпечення якості вищої освіти. Вищі навчальні заклади. Управління вищим навчальним закладом. Організація освітнього процесу. Учасники освітнього процесу. Фінансово-економічні відносини у сфері вищої освіти. Міжнародне співробітництво. Основні напрями реформування вищої освіти за Концепцією розвитку освіти України на 2015-2025 рр.

Основні поняття теми: рівні вищої освіти, ліцензування, акредитація вищих навчальних закладів, рівні акредитації вищих навчальних закладів, структурні підрозділи ВНЗ різних рівней акредитації, вчена рада, наглядова рада.

Семінар 1, 2. Аналіз вектору змін у законодавстві вищої освіти в Україні (2 год.)

ТЕМА 2. Болонський процес та інтеграція вищої освіти країн Європи (за Болонською декларацією) (2 год.)

Введення двоциклового навчання. Запровадження кредитної системи. Контроль якості освіти. Розширення мобільності. Забезпечення працевлаштування випускників. Забезпечення привабливості європейської системи освіти. Забезпечення тісніших зв'язків між вищою освітою та дослідницькими системами. Зростання зацікавленості інших країн світу у розвитку загальноєвропейського простору вищої освіти.

Основні поняття теми: постійне навчання протягом усього життя; мотивоване залучення студентів до навчання; сприяння підвищенню привабливості та конкурентоспроможності європейського простору вищої освіти для інших регіонів світу; освітньо-кваліфікаційні рівні, ECTS, акредитаційні агенства, мобільність студентів, Додаток до диплома, загальноєвропейський простір вищої освіти, освітні програми.

Семінар 3. Аналіз нормативно-правової бази ЄС в галузі освіти (2 год.)

ТЕМА 3. Вища освіта в Україні у європейському вимірі (2 год.).

Моделі освіти, рівні освіти. Зміст освіти. Стандарти освіти. Доступ до якісної освіти. Кадри, їхній професійний розвиток і соціальний статус. Викладач як фасілотатор та тьютер. Управління, фінансування, менеджмент.

Основні поняття теми: децентралізація управління і дерегуляція, автономія та самоуправління навчальних закладів, національна система якості освіти (НСЯО), національна агенція з якості вищої освіти (НАЯВО)

Семінар 4. Київський університет імені Бориса Грінченка у європейському вимірі (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

ТЕМА 4. Провідні тенденції розвитку вищої освіти й науки в Україні (2 год.)

Тенденція до глобалізації. Тенденція до інтернаціоналізації освіти. Тенденція до

інтеграції у європейський і світовий освітній простір. Тенденція до інформатизації освіти. Тенденція фундаменталізації освіти. Пріоритет гуманістичних й демократичних вимірів освіти. Тенденція до переорієнтації з інформаційного до проблемно-діяльнісного типу освіти. Компетентнісна орієнтація сучасної освіти. Тенденція до мовного прориву у освіти.

Основні поняття теми: глобалізація, інтернаціоналізація, інтеграція, фундаменталізація, інформатизація, особистісна орієнтація.

Семінар 5. Напрями вдосконалення вищої освіти й науки в Україні. (2 год.)

ТЕМА 5. Впровадження компетентнісно зорієнтованої вищої освіти в Україні (2 год.).

Сутність компетентнісного підходу до освіти. Дефініційний аналіз понять "компетенція", "компетентність". Специфіка реалізації компетентнісного підходу до вищої освіти. Структура професійної компетентності викладача вищої школи. Загальні та фахові професійні компетентності майбутнього викладача ВНЗ.

Основні поняття теми: компетентнісний підхід, компетенція, компетентність, загальні й фахові компетентності майбутнього фахівця.

Семінар 6. Компетентнісні орієнтири сучасної вищої освіти (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ТЕМА 6. Теоретичні основи адаптації викладачів вищої школи до професійної діяльності (2 год.).

Сутність феномену адаптації. Напрями адаптації. Варіанти взаємодії людини з новим середовищем та її наслідки. Включення в нову систему діяльності. Включення у нову систему соціальних відношень. Зміна життєвого ритму. Структура процесу адаптації. Чинники, що поглиблюють труднощі адаптаційного періоду. Критерії психічної "норми" адаптації.

Основні поняття теми: адаптація, професійна адаптація, переадаптація, дезадаптація, реадаптація, дисадаптація, зміна рольових позицій.

Семінар 7. Сутність поняття адаптація. Чинники ускладнення процесу адаптації (2-год).

ТЕМА 8. Практичні аспекти професійної адаптації викладача вищої школи (2 год.).

Адаптація до педагогічного колективу. Адаптація до студентського колективу. Адаптація до змісту педагогічної діяльності. Типи адаптації відповідно до індивідуальних особливостей людини.

Основні поняття теми: стилі керівництва у колективі, стосунки у колективі, "втрати" новачка, критерії соціальної адаптації, бар'єри у спілкуванні з дітьми, індивідуальні особливості адаптації

Семінар 8. Характеристика напрямів професійної адаптації викладача вищої школи (2-год).

V. Навчально-методична карта навчальної дисципліни «Сучасна компетентнісно зорієнтована університетська освіта»

Разом: 120 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 16 год., самостійна робота – 80 год., модульний контроль – 8 год., залік .

Тиждень							
Модулі	Змістовий модуль І			Змістовий модуль ІІ		Змістовий модуль ІІІ	
Назва модуля	Законодавство у сфері вищої освіти			Тенденції розвитку вищої освіти		Адаптація викладачів вищої школи до професійної діяльності	
Кількість балів за модуль	118 балів			59 бали		89 бали	
Лекції	4 год. (2 балів.)	2 год. (1 бал)	2 год. (1 бал)	2 год. (1 бал)	2 год. (1 бал)	2 год. (1 бал)	2 год. (1 бал)
Семінарські заняття	4 год. (22 балів)	2 год. (11 балів)	2 год. (11 балів)	2 год. (11 бали)	2 год. (11 бали)	2 год. (11 бали)	2 год. (11 бали)
Дати							
Теми лекцій	Аналіз нормативних документів розвитку вищої освіти в Україні	Болонський процес та інтеграція вищої освіти країн Європи	Вища освіта в Україні у європейському вимірі простору.	Провідні тенденції розвитку вищої освіти й науки в Україні	Впровадження компетентісно зорієнтованої вищої освіти в Україні	Теоретичні основи адаптації викладачів вищої школи до професійної діяльності	Практичні аспекти професійної адаптації викладача вищої школи
Дати							
Теми семінарських занять	Аналіз вектору змін у законодавстві вищої освіти в Україні	Аналіз нормативно-правової бази ЄС в галузі освіти в навчання у вищій школі	Київський університет імені Бориса Грінченка у європейському вимірі і	Напрями вдосконалення вищої освіти й науки в Україні	Компетентнісні орієнтири сучасної вищої освіти сучасної вищої освіти	Сутність поняття адаптація. Чинники ускладнення процесу адаптації	Характеристика напрямів професійної адаптації викладача вищої школи
Самостійна робота	10 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
ІНДЗ	30 балів						
Модульний контроль	25 балів	25 балів		25 балів		25 балів	
Підсумковий контроль	ПМК						

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Семінар 1,2

Тема: . Аналіз вектору змін у законодавстві вищої освіти в Україні . (4 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Аналіз нормативно-правових документів, що найбільш вплинули на розвиток вищої освіти в Україні: спільне й відмінне.
2. Ключові етапи у розвитку нормативної бази вищої освіти.
3. Характеристика державних стандартів вищої освіти.
4. Аналіз змін, що відбулися у вищій освіті в Україні. .

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Презентація результатів аналітичної роботи..

Семінар 3.

Тема: Аналіз нормативно-правової бази ЄС в галузі освіти (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сорбонська декларація.
2. Болонська конвенція.
3. Перелік ключових компетенцій фахівця, визначений українськими педагогами.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Наукова доповідь.

Семінар 4.

Тема: Київський університет імені Бориса Грінченка у європейському вимірі (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Місія та візія університету.

2. Лідерство й служіння – як провідні принципи й цінності освітнього процесу КУБГ.

3. Корпоративна культура.

4. Стратегія "студентоцентризму".

5. Тимчасове положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка".

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Презентація структурно-компонентної моделі системи освіти КУБГ.

Змістовий модуль II ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Семінар 5.

Тема: Напрями вдосконалення вищої освіти й науки в Україні.

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Моделі освіти.
2. Структура освіти.
3. Зміст освіти (стандарти, програми).
4. Доступ до якісної освіти.
5. Доступ до новітніх засобів навчання та технологій навчання.
6. Соціальні гарантії і стандарти.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Захист навчального проекту.

Семінар 6.

Тема: Компетентнісні орієнтири сучасної вищої освіти (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Реалізація у сучасній освіті положень міжпарадигмальної методології.
 2. Використання медіа освіти у засіб використання різних інформаційних систем, мереж, ресурсів технологій.
 3. Використання сучасних освітніх технологій.
 4. Стандартизація освіти.
 5. Впровадження практико-зорієнтованих систем навчання.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.
- III. Захист навчального проекту.

Змістовий модуль III АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Семінари 7.

Тема: Сутність поняття адаптація. Чинники ускладнення процесу адаптації.
(2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Різні наукові підходи до поняття "адаптація".
 2. Напрями адаптації.
 3. Критерії психічної "норми" адаптації.
 4. Характеристика факторів, що ускладнюють адаптацію.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.
- III. Презентація порівняльної таблиці щодо норми й відхилень у процесі адаптації.

Семінари 8

Тема: Характеристика напрямів професійної адаптації викладача вищої школи. (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Стили керівництва в колективі.
2. Тон колективу.
3. Рівні стосунків молодшої людини з колективом.
4. Умови, що сприяють ефективній адаптації молодого педагога в колективі.
5. Критерії соціальної адаптованості.
6. Бар'єри спілкування зі студентами.
7. Особливості адаптації до змісту педагогічної діяльності.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Презентація кейсів щодо різних стилів управління колективом..

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I

ТЕМА 1. Аналіз нормативних документів розвитку вищої освіти в Україні. (20 год.)

1. Складіть тезовий конспект Закону України "Про вищу освіту".
2. З'ясуйте основні напрями реформування освіти в Україні й покажіть їх у схематичній формі.
3. Розробіть прогностичну концептуальну модель вищої освіти в Україні за Концепцією розвитку освіти України на період 2015-2025 роки.
4. Зробіть письмовий аналіз нормативно-правових документів, що найбільш вплинули на розвиток вищої освіти в Україні: спільне й відмінне.
5. Напишіть есе "Якою я уявляю вищу освіту в Україні у майбутньому".

ТЕМА 2. Болонський процес як засіб інтеграції вищої освіти країн Європи (за Болонською декларацією) (10 год.)

1. Підготуйте презентацію з проблеми: "Болонський процес як засіб інтеграції вищої освіти країн Європи".

ТЕМА 3. Вища освіта в Україні у європейському вимірі (10 год.)

1. Підготуйте аналітичну доповідь: "Вища освіта: європейські й українські виміри".

Змістовий модуль II

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

ТЕМА 4. Провідні тенденції розвитку вищої освіти й науки в Україні (12 год.) (10 год.)

1. Підготуйте графічне зображення тенденцій та напрямів розвитку вищої освіти в Україні.

ТЕМА 5. Впровадження компетентісно зорієнтованої вищої освіти в Україні (10 год.)

1. Зробіть контент-аналіз різних визначень понять "компетенція", "компетентність".
2. Подайте провідні загальні та фахові компетентності викладача вищої школи у схематичному вигляді.

Змістовий модуль III АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ТЕМА 6. Теоретичні основи адаптації викладачів вищої школи до професійної діяльності (10 год.)

1. Складіть порівняльну таблицю ознак адаптованості й дисадаптованості.
2. З'ясуйте, які індивідуальні якості істотно впливають на процес адаптації?
3. Ознайомтеся з тестом "Акцентуації характеру", спрогнозуйте, як проходитиме адаптація в педагогів з різними типами акцентуацій.

ТЕМА 7. Практичні аспекти професійної адаптації викладача вищої школи (10 год.).

1. Напишіть есе на тему "Молоді викладачі в моєму студентському житті". Наведіть й проаналізуйте приклади складної та успішної адаптації молодих педагогів до професійної діяльності.
2. Складіть письмовий прогноз: "Моя професійна адаптація"
3. Розробіть сценарій ділової гри "Моя перша зустріч зі студентами" (відповідно до ігрової й імітаційної моделі).

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА МАГІСТРАТУРИ

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ			
ТЕМА 1. Аналіз нормативних документів розвитку вищої освіти в Україні (20 год.)	Усне опитування, повідомлення, теоретичне та диспути, дискусії, модульна к.р.	10	I
ТЕМА 2. Болонський процес та інтеграція вищої освіти країн Європи (за Болонською декларацією) (10 год.)	Усне опитування, тести, повідомлення, теоретичне та диспути, дискусії, модульна к.р.	5	III
ТЕМА 4. Вища освіта в Україні у європейському вимірі (10 год.)	Усне опитування, тести, повідомлення, теоретичне та диспути, дискусії, модульна к.р.	5	IV
Змістовий модуль II ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ			
ТЕМА 5. Провідні тенденції розвитку освіти й науки в Україні.(10 год)	Усне опитування, тести, повідомлення, диспути, дискусії, модульна к.р.	5	V
ТЕМА 6. Впровадження компетентісно зорієнтованої вищої освіти в Україні (10 год.)	Усне опитування, тести, повідомлення, диспути, дискусії, модульна к.р.	5	VI
Змістовий модуль III АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
ТЕМА 7. Теоретичні основи адаптації викладачів вищої школи до професійної діяльності. (10 год.)	Усне опитування, тести, повідомлення, диспути, дискусії, модульна контрольна робота	5	VII
ТЕМА 8. практичні аспекти професійної адаптації викладача вищої школи. (10 год.)	Усне опитування, тести, повідомлення, диспути, дискусії, модульна контрольна робота	5	VIII
Разом: 80 год.	Разом: 40 балів		

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності магістранта, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Сучасна компетентнісно зорієнтована університетська освіта» – це вид науково-дослідної роботи магістранта, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- дослідження, презентація, проект інноваційних методів, форм, засобів та технологій навчання у формі ділової гри тощо (**30 балів**);
- науково-педагогічне дослідження для участі у предметних конкурсах (**30 балів**);
- реферативна робота, есе (**15 балів**).

Найкращі зразки студентських робіт можуть бути відібрані для подальшої участі у конкурсах відповідно до Плану роботи кафедри та Плану роботи Університету.

Орієнтовна структура ІНДЗ у вигляді реферату – науково-педагогічного дослідження: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1, 7.2, 7.3, 7.4.

Таблиця 7.1

Приклад за виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до ____	до 15	до 15	30

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Відповідність нормативним документам вищої освіти	5
2.	Наукове обґрунтування актуальності, висновків	5
3.	Практична цінність результатів, умови їх впровадження	5
4.	Творча складова	5
5.	Прилюдний захист, презентабельність матеріалів	5
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення	5
Разом		30 балів

Таблиця 7.3

Шкала оцінювання ІНДЗ (творча робота, науково-педагогічне дослідження)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	25-30	Відмінно
Достатній	19-24	Добре
Середній	11-18	Задовільно
Низький	0-10	Незадовільно

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДЗ:

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни **«Сучасна компетентнісно зорієнтована університетська освіта»**

1. Підготувати презентацію "Якою я уявляю вищу освіту в Україні у майбутньому".
2. Ознайомтеся з тестом "Акцентуації характеру", спрогнозуйте, як проходитиме адаптація в педагогів з різними типами акцентуацій.
3. Підготуйте презентацію з проблеми: "Болонський процес як засіб інтеграції вищої освіти країн Європи".
4. Розробити прогностичну концептуальну модель вищої освіти в Україні за Концепцією розвитку освіти України на період 2015-2025 роки.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення магістрантів із дисципліни *«Сучасна компетентнісно зорієнтована університетська освіта»* оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності магістрантів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування (лекції, семінари)	16
3.	Семінарські заняття	80
4.	Модульні контрольні роботи (1-4)	100
5.	Самостійна робота	40
6.	Індивідуальна навчально-дослідна робота	30
Підсумковий рейтинговий бал		266

Коефіцієнт перерахунку – $266 : 100 = 2,66$

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрантів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, повідомлення, кейс, проект, есе.

➤ **Методи самоконтролю:** самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності магістрантів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень магістрантів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння успішно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу магістранта на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульний контроль знань. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань. Всі завдання, які виконує магістрант за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських та індивідуальних заняттях.

Модульний контроль знань магістрантів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються магістрантам упродовж вивчення дисципліни *«Сучасна компетентісно зорієнтована університетська освіта»*.

Розподіл балів, що присвоюються магістрантам

МОДУЛІ								ІНДЗ	Модульні контрольні роботи	Самостійна робота
Змістовий модуль 1 (семінари, відвідування занять)		Змістовий модуль 2 (семінари, відвідування занять)		Змістовий модуль 3 (семінари, відвідування занять)						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
12	12	12	12	12	12	12	12	30	100	40

Разом: 266 балів

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.
- ✓

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Репродуктивні, проблемно-пошукові, дослідницькі, творчі, евристичні, інтерактивні; індукція, дедукція, традукція.

Х. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Навчальна програма, робоча програма, курс лекцій, плани семінарських занять, презентації, кейси, питання для підсумкового модульного контролю, тести, список рекомендованої літератури, тематика індивідуальних завдань,

ХІ. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Змістовний модуль 1.

ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Документи, що складають нормативно-правову базу сучасної вищої освіти в Україні.
2. Структура й аналіз основних положень Закону "Про вищу освіту".
3. Структура вищої освіти.
4. Вищі навчальні заклади.
5. Управління вищим навчальним закладом.
6. Підготовка наукових і науково-педагогічних працівників.
7. Наукова і науково-технічна діяльність у ВНЗ.
8. Визначте основні напрями розвитку освіти й науки за Національною стратегією

- розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки.
9. Проаналізуйте зміни в законодавстві вищої освіти за останній період часу.
 10. Розкрийте сутність ідей Болонської конвенції.
 11. Проаналізуйте перелік ключових компетентностей фахівця, визначений українськими педагогами.

Змістовний модуль 2.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

12. Тенденція сучасної вищої освіти до глобалізації.
13. Тенденція до інтеграції у європейський і світовий освітній простір.
14. Тенденція до фундаменталізації освіти.
15. Пріоритет гуманістичних й демократичних вимірів освіти.
16. Тенденція до переорієнтації з інформаційного до проблемно-діяльнісного типу освіти.
17. Тенденція до переорієнтації з інформаційного до проблемно-діяльнісного типу вищої освіти.
18. Компетентнісна орієнтація сучасної вищої освіти.
19. Структура професійної компетентності викладача вищої школи.
20. Загальні та фахові професійні компетенції майбутнього викладача ВНЗ.
21. Тенденція до мовного прориву у вищій освіті.
22. Напрями вдосконалення вищої освіти в Україні.
23. Реалізація у сучасній вищій освіті положень міжпарадигмальної методології.
24. Медіа освіта у системі ВНЗ.
25. Впровадження сучасних освітніх технологій у ВНЗ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

26. Різні наукові підходи до феномену "адаптація".
27. Напрями адаптації.
28. Варіанти взаємодії людини з новим середовищем та її наслідки.
29. Включення у нову систему соціальних ролей.
30. Структура процесу адаптації.
31. Чинники, що поглиблюють труднощі адаптації.
32. Стосунки молодшої людини з колективом.
33. Бар'єри адаптації.

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. – 2014. – 6 серпня. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>
2. Закон України «Про загальну середню освіту» – Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14
3. Закон України "Про освіту" (зі змінами 2008 року). – Режим доступу: www.osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php on line 64
4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. – Режим доступу:

<http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>

5. Указ Президента України № 344/2013 "Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року". – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>

6. Андрущенко В. П. Модернізація педагогічної освіти України в контексті Болонського процесу / В. П. Андрущенко // Вища освіта України. – 2004. – № 1. – С. 3 – 7.

7. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти України на рубежі століть (спроба прогностичного аналізу) / В. Андрущенко // Вища освіта України. – 2001. – № 1. – С.11–17.

8. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / авт. кол. : М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін. ; за ред. В. Г. Кременя. – Т. : Навч. кн. „Богдан”, 2004. – 384 с.

9. Євтух М. Б. Методологічні засади трансформації вищої освіти України в контексті Болонського процесу / М. Б. Євтух // Збірник наукових праць : до 15-річчя АПН України : у 5 т. – К., 2007. – Т. 4 : Педагогіка і психологія вищої школи. – С. 7 – 18.

10. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / Під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : «К.І.С», 2004. – 112 с.

11. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в Європейський освітній простір [Електронний ресурс] : наказ МОН № 988 від 31.12.04 року. – Режим доступ : http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/3145/.

12. Кремень В. Г. Педагогічна наука: час методологічної рефлексії / В. Г. Кремень // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 2. – С. 9 – 15.

13. Кремень В. Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації : (факти, роздуми, перспективи) / В. Г. Кремень. – К. : Грамота, 2003. – 216 с.

14. Кремень В. Г. Освіта й наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. / В. Г. Кремень. – К. : Грамота, 2005. – 448 с. с.

15. Лекції з педагогіки вищої школи : Навчальний посібник / За ред. В. І. Лозової. – 2-е вид., доп. і випр. – Харків : «ОВС», 2010. – 480 с.

16. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : Навч. посіб. / Г. М. Мешко – К. : «Академвидав», 2010. – 200 с.

17. Нормативно-правове забезпечення освіти. У 4 ч. – Х. : Видав. гр. «Основа», 2004. – Ч. І. – 144 с.

18. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. Л. Ортинський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

19. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посіб. / В. А. Семиченко. – К. : Вища школа, 2004. – 335 с.

20. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2014. – 456 с.

21. Хрестоматія з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник / Укладачі: В. І. Лозова, А. В. Троцько, О. М. Іонова, С. Т. Золотухіна. За заг. ред. В. І. Лозової. Х.: Віровець А. П. "Апостроф", 2011. – 408 с.

Додаткова література

22. Адольф В. А. Формирование профессиональной компетентности будущего учителя / В. А. Адольф // Педагогика. – 1998. – № 1. – С. 72 – 75.

23. Акмеология : учебник / К. А. Абульханова, О. С. Анисимов, В. Г. Асеев и др. ; под общ. ред. А. А. Деркача ; Междунар. акмеол. ин-т. – М. : Изд-во РАГС, 2002. – 681 с. : табл.

24. Балл Г. О. Гуманізація загальної та професійної освіти: суспільна актуальність і психолого-педагогічні орієнтири / Г. О. Балл // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи : монографія / за ред. І. А. Зязюна. – К., 2000. – 636 с.
25. Балл Г. О. Раціогуманістична орієнтація у розв'язанні психологом методологічних ділем / Г. О. Балл // Горизонты образования. – 2010. – № 2. – С. 9 – 14.
26. Бех І. Д. Почуття цінності іншої людини як моральний пріоритет особистості / Іван Бех // Почат. шк. – 2001. – № 12. – С. 32 – 35.
27. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід : рефлексив. аналіз застосування / Н. М. Бібік // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та укр. перспективи : б-ка з освітньої політики / Н. М. Бібік та ін. ; заг. ред. О. В. Овчарук. – К., 2004. – С. 47 – 53.
28. Бондар В. І. Конкурентоздатність педагога як складова його професійної компетентності / Володимир Бондар // Почат. шк. – 2008. – № 7. – С. 22 – 23.
29. Бондар В. І. Формування компетентності та конкурентоздатності випускника педагогічного ВНЗ / В. І. Бондар // Наук. часоп. Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова : зб. наук. пр. – Сер. 17 : Теорія і практика навчання і виховання. – К., 2007. – Вип. 6. – С. 3 – 9.
30. Вознюк О. В. Цільові орієнтири розвитку особистості у системі освіти : інтегративний підхід : монографія / О. В. Вознюк, О. А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – 684 с.
31. Денисенко П. А. Парадигмальность образования (социокультурный аспект) / П. А. Денисенко // Власть. – 2009. – № 4. – С. 91 – 94.
32. Зеер Э. Компетентностный подход к модернизации профессионального образования / Э. Зеер, Э. Сыманюк // Высш. образование в России. – 2005. – № 4. – С. 23 – 30.
33. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании / И. А. Зимняя. – М. : Исслед. центр. пробл. качества подгот. специалистов, 2004. – 38 с. : табл.
34. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії : наук.-метод. посіб. / І. А. Зязюн. – К. : МАУП, 2000. – 312 с.
35. Ігри для дорослих. Інтерактивні методи навчання / Упоряд. Л.Галіцина. – К.: Ред.загальнопед.газ., 2005. – 128 с.
36. Кільова Г. О. Парадигмальні освітні ідеї і Болонський процес / Г. О. Кільова // Мультиверсум. – К., 2006. – Вип. 58. – С. 214 – 223.
37. Лозова В.І. Теоретичні основи виховання і навчання: Навчальний посібник /В.І.Лозова, Г.В.Троцько/ Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Харків: „ОВС”, 2002. – 400 с.
38. Матвієнко О. Моделювання професійної компетентності майбутнього педагога / Олена Матвієнко // Школа першого ступеня: теорія і практика : зб. наук. пр. Переяслав-Хмельницького держ. пед. ун-ту імені Григорія Сковороди. – Т., 2006. – Вип. № 17/18. – С. 26 – 34.
39. Менг Т. В. Средовой подход к организации образовательного процесса в современном вузе / Т. В. Менг // Изв. гос. пед. ун-та имени А. И. Герцена. – 2008. – № 10 : Психолого-педагогические науки. – С. 70 – 83.
40. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник - К., 2007.
41. Мороз І. В. Модернізація вищої освіти України в контексті Болонського процесу / І. В. Мороз // Наук. часоп. НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 17. Теорія і практика навчання та виховання : зб. наук. пр. – К., 2007. – Вип. 6. – С. 35 – 42.

42. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології: Навчальний посібник/ А.С.Нісімчук, О. С. Падалка, О. Т. Шпак - К.: "Просвіта", 2000. - 368с.
43. Нісімчук А.С. та ін. Педагогічна технологія у сучасному вузі. - К., 1994.
44. Огнев'юк В. О. Освіта міжпарадигмального періоду / В. О. Огнев'юк // Нова парадигма : журн. наук. пр. / гол. ред. В. П. Бех. – К., 2005. – Вип. 50. – С. 36 – 48.
45. Освітні технології: Навч.-метод. посіб / За ред. О.М.Пехоти. – К.: А.С.К., 2004. – 256с.
46. Панченко Л. Ф. Інформаційно-освітнє середовище сучасного університету : монографія / Л. Ф. Панченко. – Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2010. – 280 с.
47. Пехота О. М. Особистісно орієнтоване навчання : підготовка вчителя : монографія / О. М. Пехота, А. М. Старєва. – Миколаїв : Вид-во „Іліон”, 2005. – 272 с.
48. Пометун О. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти / Олена Пометун // Рід. шк. – 2005. – № 1. – С. 65 – 69.
49. Савченко О. Я. Новий етап розвитку шкільної освіти і підготовка вчителя / О. Я. Савченко // Шлях освіти. – 2003. – № 3. – С. 2 – 6.
50. Сисоєва С. О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу : монографія / С. О. Сисоєва. – Хмельницький : ХГПА, 2008. – 323 с.
51. Сухомлинська О. В. Історико-педагогічний процес : нові підходи до загальних проблем / О. В. Сухомлинська. – К. : А.П.Н., 2003. – 68 с.
52. Фролов Ю. В. Компетентностная модель как основа оценки качества подготовки специалистов / Ю. В. Фролов, Д. А. Махотин // Высш. образование сегодня. – 2004. – № 8. – С. 34 – 41.
53. Підласий І.П. Практична педагогіка або три-технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти – К.: Видавничий Дім “Слово”, 2004. – 616с.
54. Слєпкань З.Г. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі / З.Г. Слєпкань . – К.: НПУ, 2000. – 215 с.
55. Сучасні системи вищої освіти: порівняння для України: Кол. монографія/ За ред. В. Зубко. – К.: НаУКМА, 1997.
56. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. / М. М. Фіцула – К.: Видавничий центр "Академія", 2000. — 544 с.
57. Хомич Л. О. Парадигмальний підхід як концептуальна основа вищої педагогічної освіти / Л. О. Хомич // Професійна освіта : ціннісні орієнтири сучасності : зб. наук. пр. / за заг. ред. І. А. Зязюна ; Ін-т пед. освіти дорослих АПН України. – К. ; Х. : НТУ „ХПІ”, 2009. – С. 172 – 178.
58. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2012. – 208 с.
59. Хуторской А. В. Методика личностно-ориентированного обучения. Как обучать всех по-разному? : пособие для учителя / А. В. Хуторской. – М. : Владос-Пресс, 2005. – 383 с.
60. Чобітько М. Г. Особистісно орієнтована професійна підготовка майбутнього вчителя: теоретико-методологічний аспект : монографія / М. Г. Чобітько. – Черкаси : Брама-Україна, 2006. – 560 с
61. Щербань П.М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах: Навч. посіб. – К.: Вища школа, 2004. – 207с.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Сучасна компетентнісно зорієнтована університетська освіта»

Укладач:

Желанова Вікторія В'ячеславівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Сучасна компетентнісно зорієнтована університетська освіта. Програма навчальної дисципліни / Укладач: Желанова В. В. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 24 с.